

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/239/2019
Identifikačné číslo spisu:	1114209536
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1114209536.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Q. D., bývajúcej v A., proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o určenie osobného príplatku a doplatenie služobného príjmu, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 16 Cpr 3/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. novembra 2018 sp. zn. 10 CoPr 3/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 1. decembra 2016 č. k. 16 Cpr 3/2014-201 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia výšky osobného príplatku v mesiaci marec 2011 v sume 300,50 eur, v mesiacoch apríl 2011 až jún 2012 v sume 325,50 eur, v mesiacoch júl 2012 až august 2013 v sume 335,50 eur a doplatenia nedoplatku na osobnom príplatku za uvedené obdobie vo výške 300,50 eur za každý mesiac spolu s príslušenstvom; rozhodol tiež o trovách konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na čl. 1, § 9, § 10 ods. 1, § 137, § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), § 2 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“), § 1 ods. 1, § 2 ods. 2, 3, § 84 ods. 2, § 91 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) uviedol, že žalobkyňa nepreukázala právny základ uplatneného nároku v časti o určenie osobného príplatku, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť napriek nedostatku právomoci z dôvodu, že si uplatnila určovací nárok, a nedôvodnosťou nároku o doplatenie osobného príplatku. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, pri nároku žalobkyne, ktorým sa domáhala určenia osobného príplatku, ide o oblasť vzťahov, ktoré sú upravené zákonom č. 73/1998 Z.z., pričom služobný pomer sa zakladá k štátu a o osobnom príplatku rozhoduje príslušný nadriadený, preto ide o vec, ktorá svojím charakterom patrí do výlučnej právomoci žalovaného a nie súdu. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že súdy vo veci práv a povinností policajta v služobnom pomere spory neprejednávajú ani

nerozhodujú, pretože ich nemožno podriaďiť pod občianskoprávne, obchodné, pracovné, rodinné, družstevné či hospodárske vzťahy, ktoré sa ako vzťahy súkromného práva spravujú zásadou rovného postavenia ich účastníkov, individuálnej autonómie vôle a dispozitívnosti v podobe možnosti slobodne sa rozhodnúť urobiť právny úkon, zvoliť si jeho obsah, formu, vybrať jeho adresáta s možnosťou odchyliť sa od právnej úpravy. Uviedol, že nakoľko nemá o žalobkyňou požadovanom určení právomoc rozhodnúť, javil by sa ako opodstatnený postup konanie pre nedostatok právomoci zastaviť a vec postúpiť na prejednanie kompetentnému orgánu (§ 10 C.s.p.), avšak vzhľadom k tomu, že si žalobkyňa uplatnila určovací nárok, o ktorom je oprávnený rozhodnúť, vec prejednal z dôvodu, že v opačnom prípade by zastavením konania bez súčasného postúpenia veci inému príslušnému orgánu, odoprel žalobkyňi ústavou zaručené právo domáhať sa ochrany práv na nezávislom a neustrannom súde. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v personálnom rozkaze č. 54 z 28. februára 2011 nebolo o osobnom príplatku rozhodnuté, teda osobný príplatok žalobkyňi priznaný nebol, a zdôraznil, že pokiaľ personálny rozkaz ako správne rozhodnutie nebol zrušený (zmenený), podľa § 194 ods. 2 C.s.p. súd na takéto rozhodnutie prihliada, a nakoľko žalobkyňa nepreukázala právnu povinnosť žalovaného na zaplatenie uplatnenej sumy predstavujúcej doplatenie osobného príplatku a o osobnom príplatku žalobkyne v uplatnenej výške nebolo príslušným orgánom rozhodnuté, nemá právomoc o takomto nároku, t. j. o priznaní osobného príplatku rozhodnúť, a preto dospel k záveru, že žalobkyňi nevznikla pohľadávka z titulu peňažného dlhu voči žalovanému. Súd prvej inštancie zdôraznil, že pokiaľ o osobnom príplatku v personálnom rozkaze č. 54 nebolo rozhodnuté, žalobkyňa sa mala domáhať preskúmania rozhodnutia podľa vtedy platného § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (§ 177 S.s.p.) z dôvodu, že o osobnom príplatku nebolo rozhodnuté, a teda rozhodnutie nespĺňalo náležitosti ustanovené v § 241 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. s tým, že všeobecný súd nemá právomoc preskúmať rozhodnutie správneho orgánu a takýmto rozhodnutím je viazaný. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 261 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 29. novembra 2018 sp. zn. 10 CoPr 3/2017 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p.; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 1 ods. 1, § 3, § 91 ods. 1, 4, § 242 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., čl. 1, § 3, § 4, § 10 ods. 1, § 137 písm. c/ C.s.p. uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, spĺňajúcim všetky požiadavky § 220 ods. 2 C.s.p., keď žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, resp. tvrdenia, s ktorými by sa nebol prvoinštančný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne vysporiadal a následne takto riadne zistený skutkový stav aj správne právne posúdil, tzn., že na správne zistený skutkový stav aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia považoval odvolací súd za potrebné uviesť, že žalobkyňa sa nedomáhala preskúmania personálneho rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II z 28. februára 2011, číslo 54, ani nenapádala rozhodnutie o odňatí alebo znížení osobného príplatku, ale sa domáhala konkrétneho určovacieho výroku o osobnom príplatku, a preto je správny právny záver súdu prvej inštancie, že je daná jeho právomoc, pretože určovacia žaloba je druhom žaloby, ktorú výslovne predpokladá § 137 C.s.p. a nakoľko na rozhodovanie o určovacích žalobách nie je daná právomoc žiadneho iného orgánu, rozhodovanie o takejto žalobe patrí do právomoci súdu, aj keby inak neboli splnené podmienky na jej prejednanie v zmysle ustanovenia § 137 písm. d/ C.s.p., pretože to nevyplýva z osobitného predpisu. Ako odvolací súd ďalej uviedol, právo žalobkyne podať proti personálnemu rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II z 28. februára 2011, číslo 54 v zmysle § 242 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozkazu odvolanie, resp. pri splnení zákonných podmienok v zmysle § 247 a nasl. O.s.p. účinného do 30. júna 2016 (§ 177 a nasl. S.s.p. účinného od 1. júla 2016) správnu žalobu za účelom preskúmania postupu správneho orgánu, je okolnosťou vylučujúcou existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení osobného príplatku. Preto, ak súd zamietla určovaciu žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke, t. j. súd prvej inštancie postupoval správne, keď po zamietnutí určovacieho petitu, zamietol aj nárok žalobkyne na plnenie z titulu nevyplatených osobných príplatkov (ktorých sa domáhala určovacím petitom), nakoľko absentoval právny základ pre jeho priznanie.

Odvolací súd zároveň zdôraznil fakultatívnosť priznania osobného príplatku ako zložky platu. Záverom odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie sa nedopustil žalobkyňou namietaného pochybenia, keď si vyžiadal od žalovaného predloženia listinných dôkazov týkajúcich sa pracovného pomeru žalobkyne, osobného spisu a mzdových listov, pretože postupoval v súlade s § 120 ods. 1 druhá veta O.s.p. účinného do 30. júna 2016, podľa ktorého môže súd vykonať výnimočne aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Ako dovolateľka uviedla, rozhodnutie odvolacieho súdu je absolútne zmätočné, nelogické, nerieši podstatu, odpovedá na otázky, ktoré nie sú sporné a ktoré nebolo potrebné riešiť, nezaoberá sa argumentáciou žalobkyne a neodpovedá na podstatné otázky prípadu, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozhodnutia nepresvedčivé. Podľa názoru dovolateľky, je nesprávna argumentácia odvolacieho súdu ohľadne nemožnosti prehodnotenia jej osobného príplatku súdom s poukazom na existenciu pre súd záväzného personálneho rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II z 28. februára 2011, číslo 54, voči ktorému mala podať opravný prostriedok v správnom konaní, pokiaľ chcela určiť absentujúcu výšku osobného príplatku. V tejto súvislosti dovolateľka uviedla, že úlohou odvolacieho súdu nebolo hodnotiť jej postup ako účastníka v správnom konaní, t. j. že mala v správnom konaní podať odvolanie, ale mal hodnotiť výsledok tohto správneho konania. Ako dovolateľka ďalej uviedla, rozhodnutie spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení a nastolila právne otázky: „aké dôsledky má skutočnosť, že žalovaný neprehodnotil jej osobný príplatok pri zmene služobného zaradenia?“, „aké dôsledky má skutočnosť, že v personálnom rozkaze o zmene služobného zaradenia, pričom ide o stále ten istý služobný pomer, nebola uvedená výška osobného príplatku?“, „je možné odvolať sa v správnom konaní podľa zákona č. 73/1998 Z.z. proti neexistujúcemu výroku a za akých okolností je možné od adresáta spravodlivo žiadať, aby predvídala, že žiaden výrok, znamená vlastne výrok o úplnom odňatí osobného príplatku napriek tomu, že podľa Nariadenia MV SR č. 17/2008 sa stanovuje na odňatie osobného príplatku osobitný postup?“ a „môže súd v civilnom sporovom konaní domýšľať obsah rozhodnutia vydaného v správnom konaní - teda personálneho rozkazu?“. Zároveň dovolateľka namietala aj odklon v právnom posúdení od rozsudku dovolacieho súdu z 1. júla 2010 sp. zn. 8 SžP 1/2010 v otázke nemožnosti výkladu právnej normy v neprospech účastníka správneho konania. Preto dovolateľka zdôraznila, že súdy nižších inštancií mali jej žalobe vyhovieť a priznať jej nevyplácaný osobný príplatok v zmysle predchádzajúceho Rozkazu riaditeľa ÚBOK zo 16. decembra 2009, číslo 486, ktorým, podľa jej názoru, osobný príplatok stanovený mala, a preto, podľa jej názoru, neobstojí nesprávne vyhodnotenie neexistencie priznaného osobného príplatku súdmi. V ďalšom dovolateľka podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobkyňa mohla rozhodnutie v personálnych veciach napadnúť odvolaním, mimoriadnym opravným prostriedkom ako aj správnu žalobou, pričom však tieto inštitúty nevyužila. Bol preto toho názoru, že v konaní nedošlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces a ani k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci a navrhol dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana spĺňajúca podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta

prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala dokazovanie a nesprávne zistenie skutkového stavu súdmi nižších inštancií, odôvodnenie, nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne

námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26., 5 Cdo 57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tak odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, sa vysporiadali so svojou právomocou v spore konať a rozhodnúť a aj s tým, že žalobkyňa sa domáhala konkrétneho určovacieho výroku o osobnom príplatku. Ďalej odvolací súd mal za preukázané, že žalobkyňa nevyužila právo podať proti personálnemu rozkazu riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II z 28. februára 2011, číslo 54 opravný prostriedok za účelom preskúmania postupu správneho orgánu, čo považoval za okolnosť vylučujúcou existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení osobného príplatku. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň skonštatoval aj správnosť zamietnutia nároku žalobkyne na plnenie z titulu nevyplatených osobných príplatkov (ktorých sa domáhala určovacím petitom), nakoľko absentoval právny základ pre jeho priznanie. Zároveň z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že sa zaoberal aj v odvolaní namietaným pochybením súdu prvej inštancie ohľadne vykonaného dokazovania. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu

hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil. Dovolací súd neopomína zdôrazniť, že pokiaľ rozhodnutie správneho orgánu (personálny rozkaz z 28. februára 2011, číslo 54) nebolo zrušené, prípadne zmenené alebo nahradené, súd v sporovom konaní je povinný naň prihladiť a vysporiadať sa s ním v odôvodnení rozhodnutia (§ 194 ods. 1, 2 C.s.p.), čo súdy nižších inštancií učinili.

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

20. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. a z obsahu dovolania je zjavné, že žalobkyňa uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázky: a/ „aké dôsledky má skutočnosť, že žalovaný neprehodnotil jej osobný príplatok pri zmene služobného zaradenia?“, b/ „aké dôsledky má skutočnosť, že v personálnom rozkaze o zmene služobného zaradenia, pričom ide o stále ten istý služobný pomer, nebola uvedená výška osobného príplatku?“, c/ „je možné odvolať sa v správnom konaní podľa zákona č. 73/1998 Z.z. proti neexistujúcemu výroku a za akých okolností je možné od adresáta spravodlivo žiadať, aby predvídal, že žiaden výrok, znamená vlastne výrok o úplnom odňatí osobného príplatku napriek tomu, že podľa Nariadenia MV SR č. 17/2008 sa stanovuje na odňatie osobného príplatku osobitný postup?“ a d/ „môže súd v civilnom sporovom konaní domýšľať obsah rozhodnutia vydaného v správnom konaní - teda personálneho rozkazu?“. Dovolateľka odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (v otázke nemožnosti výkladu právnej normy v neprospech účastníka správneho konania) dôvodila poukazom na rozsudok odvolacieho súdu z 1. júla 2010 sp. zn. 8 Sžp 1/2010.

21. Pre obidve procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

22. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej

otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

23. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane

vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

24. Pojem „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ sa ale nenapĺňa rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), krajských súdov Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, ani Európskeho súdu pre ľudské práva (porov. sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 165/2018, 6 Cdo 79/2017, 8 Cdo 102/2017). Dovolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. nie je ani Ústavný súd Českej republiky (3 Cdo 38/2019). V dovolaniach, prípustnosť ktorých je vyvodzovaná z tohto ustanovenia, nemožno preto (úspešne) poukazovať na rozhodnutia uvedených súdov. Pokiaľ je riešenie určitej právnej otázky odvolacím súdom prípadne odlišné od riešenia danej otázky týmito súdmi, nemôže ísť o „odklon“ relevantný v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. (3 Cdo 204/2018).

25. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

26. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. je irelevantná. Pre úplnosť treba ešte uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

27. S poukazom na vyššie definované kritériá právnej otázky, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., žalobkyňou namietané nesprávne právne posúdenie veci tak, ako ho formulovala, nebolo spôsobilé založiť prípustnosť jej dovolania podľa citovaného ustanovenia, a to z dôvodu poukazu na odklon od ňou uvádzaného rozhodnutia dovolacieho súdu. Pokiaľ sa dovolateľka domnievala, že

odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázala na rozsudok z 1. júla 2010 sp. zn. 8 Sžp 1/2010, aby doložila odklon odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. v otázke nemožnosti výkladu právnej normy v neprospech účastníka správneho konania, nie je vo vzťahu k ňou nastolenému právnemu posúdeniu priliehavé pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v ňom riešených. V predmetnom rozsudku z 1. júla 2010 sp. zn. 8 Sžp 1/2010 (publikovanom pod R 102/2011) najvyšší súd ustálil, že „Slovenská republika je právny štát, ktorý je založený na princípoch právnej istoty a predvídateľnosti právnych noriem, pričom nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy - účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorca právnej normy“. Uvedený právny názor najvyššieho súdu v kontexte skúmania naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení osobného príplatku žalobkyne (ktorého určenie vylučuje márne nevyužitie opravných prostriedkov voči správnomu rozhodnutiu - personálnemu rozkazu z 28. februára 2011, číslo 54), nerieši otázku ustálenia neexistencie právneho základu na plnenie z titulu nevyplatených osobných príplatkov (ktorých sa žalobkyňa domáhala určovacím petitom). Preto možno uzavrieť, že nedošlo k odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a žalobkyňa v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

28. V danom spore súdy n a základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k zhodnému skutkovému záveru o tom, že žalobkyňa sa domáhala konkrétneho určovacieho výroku o osobnom príplatku, ktorý nebol personálnym rozkazom riaditeľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave II z 28. februára 2011, číslo 54, určený a voči ktorému nevyužila právo podať opravný prostriedok (za účelom preskúmania postupu správneho orgánu), čo považovali za okolnosť vylučujúcou existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení osobného príplatku. Z vykonaného dokazovania súdy nižších inštancií preto ustálili neexistenciu právneho základu na plnenie z titulu nevyplatených osobných príplatkov (ktorých sa žalobkyňa domáhala určovacím petitom), keďže rozhodnutie správneho orgánu (personálny rozkaz z 28. februára 2011, číslo 54), ktorým takýto osobný príplatok nebol určený, nebolo zrušené, prípadne zmenené. Výsledkom tejto činnosti súdu sú aj skutkové zistenia a z nich vyvedené aj skutkové (nie len právne) závery súdu. Predmetný, z výsledkov vykonaného dokazovania vyvedený hodnotiaci skutkový záver súdov nepredstavuje právne posúdenie. Tento ich skutkový záver nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybníť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom. Dovolatelkou zadefinované právne otázky (v bode 20. tohto uznesenia) by mohli mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. iba vtedy, ak by výsledok ich riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jej žalobe vyhovieť. Žalobkyňa ale tieto otázky nastolila v inej situácii, v ktorej zamietnutie jej žaloby opodstatňoval aj samotný skutkový záver súdu, že v spore nebola preukázaná existencia právneho základu uplatneného nároku (na vyplatenie osobných príplatkov), ani naliehavý právny záujem na jeho určení. Dovolatelkou nastolené otázky majú v danom prípade povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

29. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p.

30. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453

ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.